

17. jaargang

Alpaidis

1981

Inhoud :

NUMMER 63
Aflevering 2

- Hoegaardse Zegelkunde blz. 3
- Een greep uit Hoegaard's verleden blz.16
- Oude Testamenten blz. 25
- Kultuurkrant

Hoegaarden

W e r e l d k u n d e

Gemeente Hougaerde
Aanplakkingdienst
Ontvangen den _____

Gezien voor wettiging der handteekening van M. _____
hierboven geplaatst.

Hoegaarden, den _____
De Burgemeester,

HOEGAARDSSE ZEGELKUNDE

=====

1. Oorsprong en betekenis

Van zodra de mens in staat was zich schriftelijk uit te drukken, ontstond de behoefte om zijn geschreven tekst op de een of andere manier tegen vervalsing te waarmerken. In hout, metaal of been had hij daartoe bepaalde figuren gesneden en door deze figuren in was of soortelijk materiaal af te drukken, was het zegel ontstaan, dat aan het betrokken schrift kon worden gehecht. De aangenomen figuren werden vaak ontleend aan het gevoerde huismerk, de geslachtsnaam, het beroep of het streeksymbool.

Het zegel is bijgevolg een zeer oud verschijnsel en werd de voorloper van de heraldiek, waarop het zijn stempel drukte.

Een zeer belangrijk kenmerk van het zegel is wel zijn individueel karakter, want indien twee zegels identiek zouden zijn, verliezen zij hun waarde. Het bewaren van het individueel kenmerk van het zegel, bleef door de eeuwen heen dan ook een hoofdvereiste.

Maar met de tijd begon een zodanig groot aantal personen een zegel te gebruiken, dat het karakter van individueel waarmerk in gevaar kwam. Men zocht alsdan naar iets beters en het was de heraldiek die hier de juiste oplossing bracht. De blazoenen schonken de onmisbare persoonlijke kentekens die nu eenmaal voor een zegel een eerste noodzakelijkheid waren.

De zegels zijn echter als het ware de spiegel geworden, waarop de opkomst van de eerste heraldischetekens duidelijk zijn weerkaatsing vindt en door ze te bestuderen kan men de ontwikkeling ervan stap voor stap volgen.

Het zegelwezen nam onmiddellijk bezit van de heraldiek en in de paar eeuwen die volgden, kan men beide wel grotendeels met elkaar vereenzelvigen. Het is dan ook aan de zegels te danken, dat de heraldiek die een typisch product van de middeleeuwen was, thans nog zelfstandig voortbestaat. Het zegelwezen is als een gouden draad die door de gehele heraldieke ontwikkeling heen loopt en meer dan eens van beslissende betekenis blijkt te zijn.

Doch al gingen dan ook voor een bepaalde tijd de zegels vrijwel geheel in de heraldiek op, het omgekeerde was niet het geval, toch heeft het zegel steeds zijn eigen karakter en kenmerken blijven bewaren.

Tot in de XIVe eeuw mocht bijna iedereen die van goede naam en faam was, naar vrije keuze een wapen aannemen, dat in zijn zegel werd gesteld, zodat het aanschaffen van een zegel haast automatisch het aannemen van een wapen betekende.

De steden en gemeenten werden vroeger vrijwel allen patricisch bestuurd, t.t.z. dat het bestuur in handen lag van een vroedschap bestaande uit een beperkt aantal families, die dus een soort oligarchie vormden. De leden van deze regerende geslachten voerden bijgevolg verschillende rechtshandelingen uit, waarvan oorkonden werden opgesteld. Daar echter een handtekening op dergelijke oorkonden, tot laat in de XVIe eeuw niet gebruikelijk was, bedienden de notabelen zich van een zegel. Wie dus voor zijn zaken of zijn ambteen dergelijk zegel nodig had, liet zich eenvoudig een zegelstempel snijden, om zijn oorkonden te bekrachtigen. Zodoende vervulde het zegel min of meer dezelfde functie als onze tegenwoordige handtekeningen.

Alzo breidde het zegel en het wapen zich uit tot de gegoevede burgerij, de gemeenten en de gilden en werd het wapen snel tot algemeen familiesymbool aanvaard en in wapenboeken opgenomen.

2. De Hoegaardse Schepenzegels

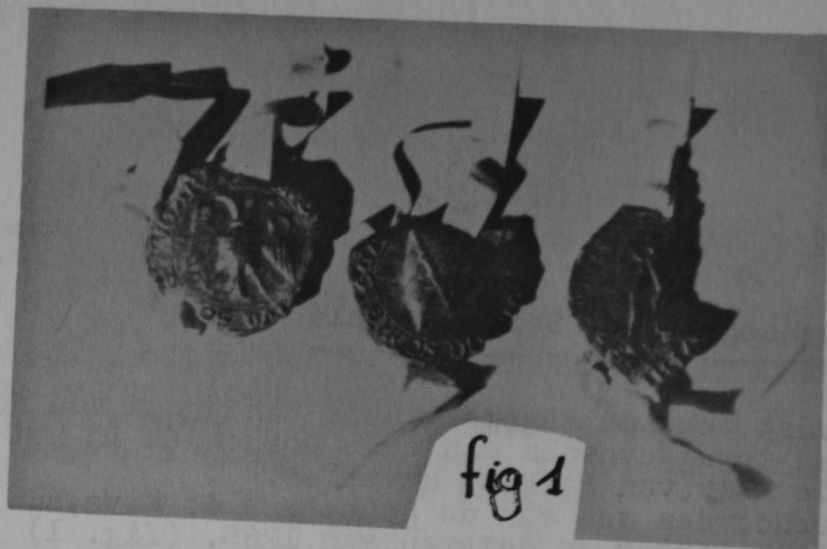
De oudst bekende zegels van de Schepenen van Hoegaarden werden teruggevonden aan oude oorkonden in het archief van de Abdy van Park te Heverlee.

Zij behoorden toe aan de Schepenen de Rivo, de Scora en Bellinus Sartor en dateren van 1268. (fig. 1)

Ook de zegels van enkele notabelen uit de vroedschap van de oude Regentie zijn ons bekend; namelijk deze van:

- i Griffier Servatius Sweerts
- ii Gezworene Henricus Hoebanck
- iii Schepen Carolus Van Nerum
- iv Voorzitter der Schepenbank Henricus Struys
- v Rekenplichtige Hubertus Sweerts

Al deze zegels dateren uit de helft van de XVIIIe eeuw.
(fig. 2)

i

ii

iii

fig 2

iv

3. Gemeenschappelijke zegels

=====

Later nam de Schepenbank een gemeenschappelijk zegel om de oorkonden te bekrachtigen. Zo kennen wij het Sigillum Scabinorum de Hugardis van 1290, 1293, 1408, 1616 (fig. 3) en 1778, die allen in het museum te verkrijgen zijn.

4. Geestelijke- en wereldlijke gemeenschappen

=====

Buiten de Schepenbanken, namen ook geestelijke orden en wereldlijke verenigingen een zegel aan. Te Hoegaarden ontstonden also het kapittelzegel van Sint Gorgonius (fig. 4), de schutsheilige van de gemeente, het zegel van het voormalige Begaardenklooster, heden Mariadal van 1487 en het zegel van de Gulden Lelye (familiegilde Van Nerum) van 1778 (fig. 5)

5. Zegels uit het Franse tijdperk

=====

Bij het inluiden van het Franse tijdperk werd alles wat betrekking had met het oude regiem overhoop gegooid en door nieuw vervangen. De revolutie van 1789 was voor de heraldiek een grote catastroof. Niet alleen werden alle wapens eenvoudig verboden, doch waar men ze vond, werden ze grondig vernield. Rouwborden werden stukgeslagen en opgestookt, grafstenen met wapens uitgekapt, wapenbrieven verbrand.

Uit het nieuw bewind kennen wij de stempel van de "Municipalité de Hougaerde" van 1795, gebruikt door de revolutionaire burgemeester notaris Jean Baptiste Van Autgaerden die de oude Regentie had omver geworpen en 't Nieuwhuys als "maison commune du Chef Lieu et Canton de Hougarde" gebruikte. (fig. 6)

Uit deze periode bleven ook volgende stempels bewaard, die onze voorouders tijdens het franse bewind te zien kregen :

- Mairie de Rommerson (fig. 7)
- Mairie de Bost, 2 eks. (fig. 8 & 9)
- Mairie de Neerheylyssse (fig. 10)
- Arrêté des Consuls du 3 Fructidor An 9 (1801) fig. 11

fig. 3

fig. 4

fig. 5

fig. 6

fig. 7

fig. 8

fig 9

fig. 10

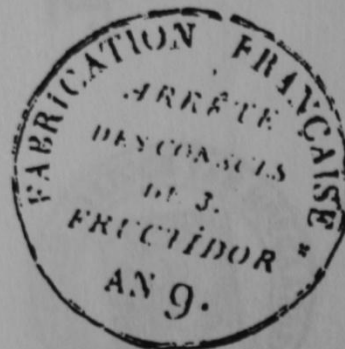

fig 11

Uit deze periode bleven ook volgende stempels bewaard die onze voorouders tijdens het Franse bewind te zien kregen:

- Mairie de Rommersom (fig. 7)
- Mairie de Bost (2 eksemplaren) fig. 8 en 9
- Mairie de Neerheyllissem (fig. 10)
- Arrêté des Consuls du 3 fructidor An 9 (1801) fig.11

fig. 12

fig. 13

fig. 14

fig. 15

fig. 16

fig. 17

fig. 18

fig. 19

fig. 20

fig. 21

6. Onder de Hollanders

Na de Fransen kwamen de Hollanders, die op hun beurt voor de gemeenten der Zuid Brabantse Provincie, een eigen stempel deden vervaardigen.

In al deze stempels zien wij de Nederlandse leeuw

- Plaatselijk bestuur van Bost (fig. 12)
- Plaatselijk bestuur van Rommersom (fig. 13)
- Plaatselijk bestuur van Sluizen (fig. 14)

7. Na de Onafhankelijkheid

Zoals wij de Fransen waren beu geworden zo wierpen wij ook de Hollanders buiten en riepen onze onafhankelijkheid uit.

De eerste stempels na 1830 droegen opnieuw het oud Hoegaarde embleem. Uit die tijd hebben we volgende stempels:

- Commune d' Hougaerde Etat-civil (fig 15)
- Commissariat de Police de la Commune d' Hougaerde (fig. 16)
- Stempel van de "Livre de Commune" Hougaerde (fig. 17)

Later na de eerste wereldoorlog kwamen volgende Vlaamse stempels uit:

- Plaatselijk bestuur van Hougaerde (fig. 18)
- Plaatselijk bestuur van Hoegaarden (2 exemplaren) fig. 19, 20 met ook een stempel uit de oorlogsjaren:
- Bevoorradingdienst stamnummer 22039 (fig. 21)

fig. 22

fig. 23

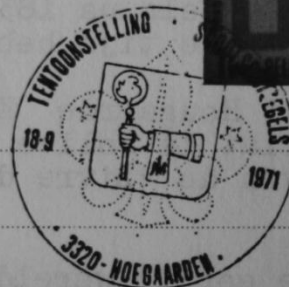

fig. 24

SCOUTSPOSTZEGELS-
TENTOONSTELLING

fig. 25

3

=====

E E N G R E E P U I T H O E G A A R D ' S

V E R L E D E N

=====

De gemeente-ontvanger in het gedrang

Op 21 augustus 1838 stuurde het gemeentebestuur van Hoegaarden, onder Voorzitterschap van zijn Burgemeester Philippe de Zangré een schrijven naar de Arrondissementscommissaris, waardoor hun gemeente-ontvanger ernstig in het gedrang werd gebracht.

Dit schrijven luidde als volgt:

Hoegaarden, 21 Augustus 1838

Mijnheer de Commissaris,

Door rekwest gericht aan de heer Gouverneur op 14 augustus 1837, heeft de heer Haumont, gemeente-ontvanger (1) de 60e penning gevraagd van de som van 62.678,79f, die hij zou betaald hebben aan de inwoners van Hoegaarden voor huisvesting van Belgische troepen van 1830 tot en met 1836.

(1) dit was Jean Haumont geboren 21-10-1797, gehuwd met Albertine Stockmans, wonende op de Houtmarkt in het verdwenen huis "St. Nicolas". Was loteling geweest in 1816 en heeft bij de kurassiers gediend van jan. 1817 tot maart 1821.
Was gemeente-ontvanger sinds 1817 en gestorven 18-3-1871.

Hij heeft zijn aanvraag gestaafd door een overeenkomst die hij zou aangegaan hebben in de tijd, met de vroegere gemeente-administratie (2) en op voorstel van deze gedaan in de begroting van 1837, op het oogenblik dat zij haar functies stopte.

De Gemeenteraad heeft door zijn beraadslaging van 27.11.1837 en bijgevoegde stukken hieromtrent bewezen, dat de vals aangehaalde overeenkomst door de heer Haumont, nooit heeft bestaan en dat zijn aanvraag niet gegrond is, zodat de Deputatie van de Provinciale Raad in zijn resolutie van 13.12.1837 beslist heeft, dat voornoemde aanvraag niet kan aanvaard worden.

Door een nieuwe petitie, gericht aan de Deputatie van de Provinciale Raad op 1.2.1838, beweert de heer Haumont, dat hij onteigend wordt door redenen, die zelfs geen schijn van waarheid hebben en aan de Deputatie laat oordelen over de loyaliteit van een administratie, die om gefondeerde aanspraken te weerleggen, er niet voor terugdeinst de feiten te vervalsen, het verleden te verminken, met de overtuiging dat zij niet juist is, beticht hij ieder een, er kunnen eervolle uitzonderingen zijn, want de meerderheid alleen heeft haar vijandschap niet kunnen wegstoppen, zonder de grenzen van de onpartijtigheid te overschrijden.

De Raad die de beledigde woorden van de heer Haumont misprijst, heeft de eer op te merken dat in de resolutie van 27.11.1837 die eenparig genomen werd, de aangehaalde motieven met oprechtheid opgesteld werden en dat geen enkel lid van de Raad als eerbare uitzondering wil betiteld worden, zoals hij in zijn petitie spreekt.

(2) dit was onder het burgemeesterschap van J. Bt. Dumont, die als schepen ook in de huidige gemeenteraad zetelde.

De heer Haumont voegt bij dat hij op de zo onduidelijke aanhaling van de administratie met cijfers zal antwoorden, dewelke argumenten zijn die niet kunnen betwist worden en levert tabels die zodanig juist zijn, zegt hij, dat hij de banvloek van zijn overste en zijn medeburgers op zich roept, indien een cijfer onjuist is en niet eensluidend is met de staat van zaken.

Volgende opmerkingen bewijzen echter dat de cijfers niet zo echt zijn als hij beweert. Gedaagd in de schoot van de Raad om inlichtingen te verstrekken nopens de som van 62.678,79 f. die hij volgens zijn petitie zou uitgedeeld hebben, heeft hij vooreerst bevestigd de totaliteit van deze som daadwerkelijk te hebben uitbetaald, maar ingevolge de achterhaling van de waarheid en door onweerlegbare getuigenissen, heeft hij tenslotte bekend, dat een deel ervan werd uitgedeeld zonder zijn deelneming in het gemeentehuis door de zorgen van de lokale administratie en bijgevoegd dat hij afgezien heeft van het zoveelste aandeel van de som die hij niet zelf uitdeelde, om deze aan de sekretaris te geven. De sekretaris verklaart dat de heer Haumont hem nooit over deze zaak heeft ingelicht (3) Zijn tabel nr. 1 toont aan dat hij aan grond- en persoonsbelastingen het volgende heeft betaald:

- in 1831	:	19 - 22
- in 1832	:	19 - 22
- in 1833	:	29 - 59

		68 - 03

(3) de sekretaris François Lodewijckx geboren 1794 was nochtans de schoonbroeder van Haumont.

Hij oefende plichtsbewust zijn ambt van sekretaris uit van 1819 tot 1873.

Zie stamboom Haumont in Alpaidis nr. 26.

De Raad beperkt zich slechts tot deze drie jaren. De heer Haumont heeft waarschijnlijk deze sommen afgerekend van de prestatiestaten en werkdagen der wegenherstelling, want hij weet goed dat deze sommen niet al zijn grondbelastingen omvatten en dat een deel ervan op voornoemde staten werd gebracht op naam van zijn huurders, belast met hogergenoemde karweien.

Volgens de uittreksels der staten van grond- en persoonsbelastingen geleverd door de ontvangers der Belastingen, werd opgelegd:

- voor 1831	:	30 - 60
- voor 1832	:	34 - 53
- voor 1833	:	45 - 64
		110 - 77

De Raad vervolgt dat de heer Haumont in 1837 zich op de lijst van de 43 provinciale kiezers van deze gemeente liet stellen en uit dien hoofde be-
wezen heeft 67 - 41 belastingen betaald te hebben, som-
die hij ook in 1836 zou betaald hebben, ondanks hij
op zijn tabel slechts 55 - 75 vermeld. (4)

Bovenvermelde tabel had tot doel zijn for-
tuin en middelen te laten kennen, ten overstaan met de
personen waarmede hij zich vergelijkt, waarop de Raad
laat opmerken dat deze vergelijking onjuist is evenals
de voordelen die hij trekt uit zijn grondbezittingen;
hij is namelijk gemeente-ontvanger, ontvanger van het
weldadigheidsbureau van deze gemeente en hij houdt een
kruidenierswinkel en een handel in ijzerwaren.

Gezien hij hoog oploopt met de diensten,
die hij aan de gemeente bewezen heeft, laat de Raad op-
merken dat deze niet onbeloond zijn gebleven zoals blijkt
uit de rekeningen van 1833, waar de administratie hem
200 fr. betaalde voor de bewaking der constructie van
het gemeentehuis.

(4) destijds moest men welstellend zijn om op de lijst
der kiezers te worden gesteld.

De heer Haumont beweert ook dat hij de huisvesting gedragen heeft in evenredigheid met zijn middelen en met de andere inwoners van het dorp en bijzonder ten opzichte van het weinig ruime huis dat hij bewoonde. Hieromtrent laat de Raad opmerken dat hij sedert 1834 een huis betreft met een gelijkvloers en een verdiep, dat de voorgevel een gevitreeerde deur heeft en 11 kruishouten met groot daglicht.

De staat van de huisvestingslijsten der gemeente sedert 31.1.1833 tot 22.7.1835, laatste huisvesting aangehaald in zijn tabel nr. 2, bedraagt 43.718 huisvestingsdagen, deze der officieren niet inbegrepen. In dit zo hoog getal, heeft de petitieindieners, ondanks hij een der 43 meest notabele ingezetene is, slechts 6 dagen huisvesting geleverd, zoals uit zijn geleverde tabel blijkt.

Inzake zijn zogezegde overeenkomst die hij zou aangegaan hebben met de vorige administratie betreffende het zoveelste aandeel, dat hij in sept. 1836 vroeg, beroept de Raad zich op zijn beraadslaging van 27.11.1837 met bijgevoegde stukken en zegt dat zo deze overeenkomst zou bestaan hebben, hij zonder twijfel zijn aandeel zou gevraagd hebben. Elk jaar eiste hij tijdig, en bekwam de som van 101 fr. gelijk aan het 60e aandeel van de som van 6.088,47 fr. afkomstig van de huisvesting der franse troepen.

Hoe nu deze zogezegde overeenkomst samenbrengen met de verklaring van de sekretaris, die aan de beraadslaging van de Raad van 29.11.1837 werd gevoegd en zeggende dat deze overeenkomst nooit gedaan werd, evenals wat hij zo vaak aan meerdere personen, o.m. aan twee schepenen die deel uitmaakten van de vorige administratie, heeft verklaard, alsdat hij de verdeling gratis deed.

De verklaringen die hij in volle Raad aflegde op 27.11.1837, alsdat hij nooit aan een vergoeding voor deze verdeling heeft gedacht, bewijst dat deze overeenkomst die hij nu aanhaalt nooit heeft bestaan, en dat deze aanhaling vals en gelogen is.

De heer Haumont, door zich met deze verdeling bezig te houden, streefde naar het doel om geen huisvesting te moeten dragen, ten einde zijn cliënteel van zijn winkel uit te breiden en zijn inkomsten te vergemakkelijken vanwege de gemeentekas der Armen, door de afhoudingen die hij deed tegenover de debiteurs. Zo deze verdeling hem enige last bezorgde in 't begin van elke maand, dan moesten de overige inwoners gedurende de ganse maand de lasten van huisvesting dragen.

De Raad merkt nog op dat 4 der 9 leden van de vorige administratie, zonder zich om de gemeentebelangen te bekommeren, bij het einde van hun functie aan Haumont de 60e penning wilde doen betalen, van de som die hij noch ontving noch uitkeerde, wijl zij verschillende jaren voordien, geen enkel voorstel indienden om hem de minste vergoeding toe te kennen op de sommen die hij wel degelijk uitkeerde voor troepenhuishuisvesting, daar hij door deze uitdeling wel andere voordelen had die zijn werk vergoedde.

Ingevolge deze motieven:

De Raad bewust van zijn plichten, erkend in geen enkel geval deze zo gezegde schuld en vraagt eenparig dat de Deputatie van de Provincie Raad zijn resolutie zou handhaven, waarin verklaard werd dat de aanvraag van Haumont niet kan in aanmerking worden genomen, en heeft de eer U hierbij alle stukken over te maken van uw apostille (5) van 10 feb. 11. nr. 2352 en U te verzoeken, Mr de Commissaris zijn grootste hoogachting te aanvaarden.

Getekend: Burgemeester de Zangré

Schepenen: J;Bt. Dumont en L. Lambrechts

Raadsleden: Henri Van Nerum, S. Coenegras, J. Smets,
G. Boigelot, J. H. Dewaelheyns, H. Putzeys,
J. H. Vandermolen, C. Cabeyhs.

(5) schriftelijk stuk waarbij een aanwijzing is gevoegd over wat er mee verricht moet worden (kennismaking, advies, afhandeling, enz.); die aanwijzing heet kantbeschikking.

Het rekwest van Haumont werd door de Provinciale Raad verworpen en de gemeente administratie van Hoegaarden in het gelijk gesteld, zodat de zaak als beëindigd werd beschouwd. Maar te Hoegaarden kreeg zij 10 maanden later nog een gevolg zoals blijkt uit een nieuw schrijven van het gemeentebestuur⁽⁶⁾ aan dezelfde Arrondissements commissaris op datum van 9 juni 1839. Ziehier de inhoud ervan.

Hoegaarden, 9 juni 1839

Mijnheer de Commissaris,

Eensluidend uw brief van 8 april l.l. hebben wij de eer U hierbij een afschrift te laten geworden van de beraadslaging van de vorige gemeente administratie, op datum van 1 oktober 1836, betreffende de 60e penning gevraagd door de heer Haumont, gemeente-ontvanger, op de som van 62.678,79 fr. uitgedeeld voor logement van Belgische troepen van 1830 tot 1836.

Wij geloven dat deze zaak onveranderlijk beëindigd is door de twee beslissingen van de Deputatie van de Provinciale Raad, door dewelke voornoemde Deputatie verklaard heeft dat de aanvraag van heer Haumont, waarin hij op zo gezegde overeenkomst steunde, evenals op de hogervernoemde beraadslaging, niet kon aanvaard worden.

Wij menen dus niet meer in detail te moeten gaan, inzake de aanvraag van heer Haumont. Wij veroorloven ons slechts te herhalen dat wanneer de burgemeester en de bijzitter J. Bt. Van Autgaerden in de zitting van 1 oktober 1836 voorstelden, om in het budget van 1837, ten voordele van Haumont de z.g. 60e penning aan te brengen, raadslid J. Bt. Dumont zijn verwondering uitte omdat Haumont steeds gezegd heeft geen aandeel te moeten hebben, gezien de verdeling hem andere voordelen verschaft en dat hij steeds aan verschillende leden van de Raad heeft verklaard, de verdeling gratis te doen.

(6) dit waren Burg. J.Bt. Dumont, Schepenen J.Bt. Van Autgaerden en Pierre Lowet, raadsleden J.H. Vandermolén, J.Bt. Nijs, een andere J.Bt. Dumont, J.Bt. Fourie en Clement Carcen.

Het rekwest van Haumont werd door de Provinciale Raad verworpen en de gemeente administratie van Hoegaarden in het gelijk gesteld, zodat de zaak als beëindigd werd beschouwd. Maar te Hoegaarden kreeg zij 10 maanden later nog een gevolg zoals blijkt uit een nieuw schrijven van het gemeentebestuur⁽⁶⁾ aan dezelfde Arrondissements commissaris op datum van 9 juni 1839. Ziehier de inhoud ervan.

Hoegaarden, 9 juni 1839

Mijnheer de Commissaris,

Eensluidend uw brief van 8 april l.l. hebben wij de eer U hierbij een afschrift te laten geworden van de beraadslaging van de vorige gemeente administratie, op datum van 1 oktober 1836, betreffende de 60e penning gevraagd door de heer Haumont, gemeente-ontvanger, op de som van 62.678,79 fr. uitgedeeld voor logement van Belgische troepen van 1830 tot 1836.

Wij geloven dat deze zaak onveranderlijk beëindigd is door de twee beslissingen van de Deputatie van de Provinciale Raad, door dewelke voornoemde Deputatie verklaard heeft dat de aanvraag van heer Haumont, waarin hij op zo gezegde overeenkomst steunde, evenals op de hogervernoemde beraadslaging, niet kon aanvaard worden.

Wij menen dus niet meer in detail te moeten gaan, inzake de aanvraag van heer Haumont. Wij veroorloven ons slechts te herhalen dat wanneer de burgemeester en de bijzitter J. Bt. Van Autgaerden in de zitting van 1 oktober 1836 voorstelden, om in het budget van 1837, ten voordele van Haumont de z.g. 60e penning aan te brengen, raadslid J. Bt. Dumont zijn verwondering uitte omdat Haumont steeds gezegd heeft geen aandeel te moeten hebben, gezien de verdeling hem andere voordelen verschafte en dat hij steeds aan verschillende leden van de Raad heeft verklaard, de verdeling gratis te doen.

(6) dit waren Burg. J.Bt. Dumont, Schepenen J.Bt. Van Autgaerden en Pierre Lowet, raadsleden J.H. Vandermolen, J.Bt. Nijs, een andere J.Bt. Dumont, J.Bt. Fourie en Clement Caroen.

Van Autgaerden heeft een beraadslaging willen doen nemen op de aanvraag van Haumont, maar Dumont (raadslid) verliet de zaal, evenals J.H. Vandermolen, zodat de Raad niet meer met het nodige aantal leden was om te beslissen. Ook raadslid Lambrechts weigerde de zitting bij te wonen zodra hij hoorde dat de Burgemeester en Van Autgaerden het aandeel wilde tekenen, ondanks Haumont had gezegd de uitdeling gratis te doen.

Zo Haumont een aandeel zou gekregen hebben voor logement van Belgische troepen, zou hij geen zes jaren gewerkt hebben zonder het aandeel te eisen en het wel elk jaar gevraagd hebben.

Hij heeft overigens wel de 60e penning gevraagd en aanvaard van de 6.088,47 fr. voor uitdeling voor logement van Franse troepen. (zie gemeente rekeningen van 1835)

Maar Haumont heeft het voor hem voordeliger gevonden, het aandeel te vragen na het einde van het 6e jaar en heeft also als vergoeding voor deze taak genoten van de vrijstelling van logement. De nota die hij zelf hieromtrent indiende bewijst dat hij vanaf 31.1.1833 tot 22.7.1835 slechts zes dagen huisvesting leverde, terwijl de gemeente voor dezelfde periode 43.718 dagen leverde (niet inbegrepen deze der officieren), ofschoon Haumont een der 46 (of 43) meest notabele ingezetenen is. Bovendien is hij gemeentelontvanger, en ontvanger van het Bureau der Armen, zodat hij voldoende verdiende.

Wij menen, Mr. de Commissaris, dat ingevolge deze aanmerkingen, de beraadslaging van 1 oktober 1836 niet in aanmerking mag genomen worden, om volgende redenen:

- 1-Gezien Burgemeester Dumont en raadslid J. Bt. Nijs, zijn neef, kind van zijn zuster (Elisabeth) er deel aan namen.
- 2-dat de beslissing genomen werd door een aantal leden die niet toelaat wettelijk te beraadslagen (raadsliden Dumont en Vandermolen verlieten de zaal, terwijl Lambrechts weigerde de zitting bij te wonen)
- 3-dat zo zelfs Henri Vandermolen aan de beraadslaging zou deel genomen hebben, hij zulks niet mocht, ingevolge art. 68 van de gemeentewetten, gezien hij in de 4° graad verwant is met Haumont

4 - gezien de Burgemeester (destijds J. Bt. Dumont) en Van Autgaerden, zonder tegenwoordigheid van Haumont, een groot deel van de 62.678,79 fr. aan de rechthebbenden hebben uitgedeeld, deel namen aan de beraadslagingen waarin zij een rechtstreeks belang hadden, daar zij zelf het aandeel zouden moeten ontvangen hebben.

Get. Burg. de Zangré, Schepenen J. Bt. Dumont en Lambrechts
Raadsleden S. Coenegras, Smets, J.H. Vandermolen,
J.H. Dewaelheyne, Henri Putzeys, G. Boigelot en Henri
Van Nerum.

Sekretaris Fr. Lodewijckx.

Uit deze brieven en beraadslagingen vernemen wij :

- dat tussen 1830 en 1836 te Hoegaarden Belgische en Franse troepen hebben gelegerd.
- dat de uitbetaler van vergoedingen voor troepenlogement recht had aan de 60e penning.
- dat Haumont de uitdeling gratis deed om als wederdienst geen troepen te moeten logeren in zijn huis, maar dat hij achteraf toch getracht heeft de 60e penning ervan te bekomen, waarmede 4 van de 9 leden van de Raad akkoord gingen.
- dat er zowel in de gemeenteraad voor als na 1836 een oppositie bestond waaruit men de vijanden van Haumont leert kennen.
- en ten slotte dat er uiteindelijk op politiek vlak niets vernaderd is onder de Hoegaardse zon.

Haumont bleef echter als gemeente-ontvanger fungeren, funktie die later overging op zijn zoon François (geboren in 1825 en overleden in 1911), zodat alles er op wijst dat het geschil werd bijgelegd.

=====

O U D E T E S T A M E N T E N U I T H E T
P A R O C H I E A R C H I E F V A N
H O E G A A R D E N

door Ambassadeur L. Borremans

=====

vervolg

T. 106 TESTAMENT van Jean Michau en Magriet Raskin(12-9-1676)

=====

"besmet met de contagiouse sieckte vanden loop"
Geeft aan haar nicht Jenne Gulps omwille van de hulp die ze
ervan mocht ontvangen, als ze trouwt: een half dagmaal land
gelegen boven "Overlaerschen bosch", reg. Jan Van H.....,
Matthijs De Jonghe en de man uit "den Moriaen" van Tienen,
Plus een zeker plek "vlesschen lijnwaet" groot omtrent 5 of
26 ellen en berustend te Tienen ten huize van Jack Marcaen,
plus een bed met toebehoren "tegenwoordig gevlucht in de
kerk van Hoegaarden", plus een koe en een half dozijn ser-
vietten en twee omme laken en 14 ellen grof lijnwaad "tot
slapelaeckens" en nog twee paar lakens gemaakt van het lijn-
waad van haar vader. Dit alles op voorwaarde dat ze haar
blijft dienen, ook als zij door de loop zou besmet worden.
Getuigen: Hendrick Vanden Broeck en Dierick De la Croix.
Gemaakt door pastoor J. Vanden Putte.

T. 107 TESTAMENT van Tossijn Sweerts, man van Anne Vanden
Scilde (14-9-1676)

=====

"besmet met de contagiouse sieckte vanden loop"
Zijn vrouw krijgt een half bunder land gelegen op de
"Laserije", plus een boomgaard te Bost, reg. zijn woning;
plus 6 grote "royen" land onder Goetsenhoven, reg. de erf-
genamen Van Asche en Juf. Anne Lamens.
Erfgenamen zijn zijn kinderen.
Getuigen: Jan Van Volsum en Floris Mertens.
Gemaakt door pastoor J. Vanden Putte.

T. 108 TESTAMENT van Jenneken Ingels, weduwe van Jan Van
Augaert (14-9-1676)

=====

"besmet met de contagiouse sieckte vanden loop"
Haar broeder Hendrick Ingels heeft haar 35 gulden geleend.
Dezelfde heeft voor haar gesproken gehad voor 50 gulden
haver aan de knecht inden..... van zaaigraan, welke dezelfde
knecht haar heeft geleverd.
Zij bekend aan dezelfde broeder nog schuldig te zijn 10 gul-
den van gerst en koren aan Symon Monnaert.
Haar koe geeft ze aan haar "clijnen soon" Hendrick Van Aut-
gaerden.
De heer Pastoor van het begijnhof heeft "een jar quytgeschol-
den" aan heer "ten opsicht van alle de destructie ende rava-
gie die sij heeft geleden gehad gedurende de tijt van dese
crijvht". Zij verzaakt hieraan en wil de 10 gulden van ge-
leend geld betalen, evenals op St. Andriesmisse: 16 gulden
voor de huur van een stuk land. Zij geeft daarvoor aan haar
broer de twee paarden. Item "haere hop pitsen (?)", als haar
broer zal voldoen aan de penningen die zij omwille "van den
hoop der selven pitsen nog moet aen een seker man te Huppay
genoempt msr. Walsaer.
Getuige: Jan Van Volsun.
Gemaakt te Rommersom door pastoor Vanden Putte.
(de plaats voor de naam van de tweede getuige is opengelaten)

T. 109 TESTAMENT van Jan Jaquemin (23-9-1676)

=====

Besmet met de loop.
Verklaart te moeten hebben van:
Jan De Welde van Rommersom: 30 gulden van verdiend loon met
cuypen;
Mayken Van Steenweghen: 7 gulden, "mits hij declarant heeft
daerop gehad eenigh bier";
Jan Van den Schilde: 3 gulden min 3st.
Jan Lamens: 15 st. Loy Vanden Schilde: 33 st.
Jan Persoons 15 of 16 guldens, "schuld waervan hij decla-
rant al iet daerop heeft gehad".
Godfrius Latin Van Asche 5 guld. en half en nog 3 pattacons"
van werckers waerop hij declarant heeft gehad een viereendeel";

Van den houe meester tot Godsnoven Msi. Wijnants: 8 gulden;
 Jan Van den Berch uit Goetsenhoven: 38 st.
 "Vanden jonghen Sevenans: 3 guldens (uit Goetsenhoven)
 Jan Degre: 15 of 16 guldens, waarop hij al enig bier heeft
 gehad, + enig land dat dezelve voor hem declarant heeft
 geakkerd.
 Jan Maes, genoemd "corporael", bekent hij ontrent te hebben
 een halster koren op hetgeen hem van 0,5 aan middel bier en de
 0,5 pattacon + 0,5 aan hem gehad 700 "riepen het hondert
 zelfde "corporael" heeft hem gehad 700 "riepen het hondert
 gerekent ten 4 guldens 5 st. min, é hondert 7 gulde
 en half, item een hondert 4 guldens 5 min; item van vaeten
 te hernaeken: 6 guldens van selven Jan Maes".
 Geert Bogaard ook te hebben bij de Bogaarden te Tienen
 item 50 halsters koren zonder het koren van zijn "swager-
 inn".
 heeft hij daar nog 28 of 29 halster haver + 6 halster
 wintergerst + 38 halster tarwe + nog 40 halster gerst.
 Zijn erfgenen zijn zijn zuster Catlijn Jaquemin en zijn
 zwagerin Margriet Vinx.
 Maar zijn neef Jan Jaquemin zoon van Jaeck, krijgt zijn
 granen behalve 6 halsters koren en 4 halsters "aen de tafel".
 Getuigen: Jan Van Volsum en Jan Jaquemin, sone Jaeck.
 Gemaakt te Bost door pastoor J. Vanden Putte.

T. 110 TESTAMENT VAN Guilleam Stevens, man van Barber Tiler
 (27-9-1676)

Ieder van zijn broers krijgt 5 st. eens.
 Erfgenaam is Barber Tilemans.
 Getuigen: Laureys Van Ham en Mr. Joannes de Moulin.
 Gemaakt door pastoor Vanden Putte.

T. 111 TESTAMENT van Maeyken Van den Broeck, weduwe van
 Willem Peeters (5-10-1676)
 (Fondatie van een jaargetijde)

Zij geeft hare gouden ring "tot cicraet van het belt van
 Onse L. V." in de kerk van Hoegaarden.
 Zij geeft aan de pastorijs van Hoegaarden een landeken ge-
 legen "in den langen Wijngaert" van 80 roeden los land,
 reg. Peeter Vanden Bempt, d'erfgenen Smets van Goetsen-
 hoven, Jan Mebeeckx, de erfgenen Morten Nertens voort een
 jaargetijde.

Maar Peeter krijgt reeds vooruit haar huis en hof om haar
uitvaart en begrafenis te betalen evenals die van haar
man en de kerkrechten, ook van haar kinderen zaliger.
Daarbij moet hij 20 missen laten doen tot lafenis van haar
en haar mans ziel.

Gemaakt te Nerm door Pastoor Vanden Putte.

[illegible]

Getuigen: Jan Van Volsun en Hendrick Schoolmeesters.
Gemaakt door pastoor Vanden Putte.

[illegible]

Haar man zal hebben "directie ende mombaerschap van haer voorkint Lijnken Van Mol" en moet het zolang het minderjarig is onderhouden van "montcost ende cleederen".

Jean is aanwezig en aanvaardt.

Getuigen: Jean Houccourt en Jan Van Volsum

Gemaakt door pastoor J. Vanden Putte.

+

KULTUUR KRANT

bijlage van ALPAIDIS
tijdschrift voor heemkunde
't nieuwhuys museum

K U L T U U R K R A N T

===== nummer 18

- een uitgave van de Kultuurkring 't Nieuwhuys

- bijvoegsel van Alpaidis nr. 63

=====

BIERKRANT

BIERKRANT

BIERKRANT

BIERKRANT

1982 DE HOEGAARDSE BIERORDE VIERT FLEEST !!!!!!!!!

=====

Op 1 mei 1982 is het 10 jaar geleden dat in het museum 't Nieuwhuys te Hoegaarden "Die Edele Orde vanden Moutstock" werdherop gericht.

Voor alle Edelvrouwen, Ridders zal het zeker een jaar worden om de duimen van af te likken.

We zullen U tijdig langs deze Bierkrant verwittigen van de data's welke U zeker moet vrij houden.

Onze Ridderslag in de maand mei, zal zeker het hoogtepunt vormen van onze viering.

We vragen dan ook dat de kandidaat Adelborsten, welke willen deelnemen aan de biertesten voor 1982 zich willen aanmelden bij de Hoge Raad.

1982 HET BIERJAAR VAN HOEGAARDEN

=====

BESCHERMENDE LEDEN 1981

===== voorlopige lijst
afgesloten op 1 april 1981

- LAGAE	Mark	Aalter
- WILLEMS	J;	Hoegaarden
- VAN NERUM	Robert	Hoegaarden
- VANDENREELDE	Jaques	Grimbergen
- TRUYENS	Jean	HOEGAARDEN
- TAVERNIERS		Hoegaarden
- STRUYVEN	Josse	Tienen
- STOCKMANS	L	Hoegaarden
- RUELL	G.	Hoegaarden
- RENIERS	Christiane	Hoegaarden
- PHILLIPS		Heverlee
- SAELMAEKERS	Michel	Hoegaarden
- MEUTERMANS		Wilsele
- MADYMOUS		Brussel
- HUTS	Omer	Hoegaarden
- FINECTAR		Hoegaarden
- COLLART	Maurice	Hoegaarden
- CAUBERGS	Marcel	Hoegaarden
- BRUYNINKX	Pierre	Tienen
- BOEL	Henri	Tienen
- BILLEN	Jaques	Hoegaarden
- MISSAL		Tienen
- HERMANS	P.	Hoegaarden
- VANHULST	Julia	Tienen
- TRITSMANS	P.	Brussel
- DODION	Maurice	Hever
- VANDERMOLLEN	Jules	Hoegaarden
- GIROULLE	Albert	Hoegaarden
- MANS	Rene	Hoegaarden

+ o + o + o + o + o + o + o + o + o

- 5 -

IN MEMORIAM

Het schielijk overlijden van de heer Marcel Decoster op 25 mei 11., heeft ons allen ten zeerste bedreefd en diep getroffen, want Marcel was voor ons niet alleen de man die als perskorrespondent van het Laatste Nieuws, het Museum bekendheid deed verwerven, maar tegens een oprechte en trouwe vriend.

Van in 1961 schenk hij zich ten velle aan het gildeleven der V Geslachten en vanaf 1965, bij de openstelling van het Nieuwhuys-Museum, was het andermaal hij die met de gepaste persberichten, de instelling in het nieuws bracht.

Vaak vergezeld van zijn lieve en begrippe echtgenote, heeft hij schier alle activiteiten van het museum bijgewoond en wist steeds volgens eigen stijl, de gevoerde prestaties in het daglicht te stellen.

Ons doel is niet om hier te hermenen wat reeds in de pers nepens Marcel Decoster is verschenen, wij willen alleen zijn onvergetelijke personaliteit in herinnering brengen, voor wat hij tijdens en na de oorlog voor zijn land, zijn stad en de tallose verenigingen heeft gedaan.

Marcel, wij danken U innig en bieden aan Uw echtgenote onze oprekkte deelneming aan. Mevrouw, het Museum van Hoegaarden is fier, Uw diep-betreurde man, als eerste en trouwe perskorrespondent te hebben mogen begroeten. Uit dank voor de diensten die hij aan het museum en zijn lekaalhoudende clubs heeft bewezen, schenken wij hem ten posthume titel, het dankgevingsbrevet voor Weldoeners van 't Nieuwhuys.

De Voorzitter

H. Van Nerum

VERZUSTERINGSFEEST TE RUMIGNY OP 7 & 8 JUNI 1981

Op Zondag 7 juni verplaatsten zich twee cars en verschillende personenwagens naar het verzusteringsdorp Rumigny in de Franse Ardennen voor een tweedaags bezoek.

Met muziek werden wij aan de grens van de gemeente opgewacht, waar Graaf Godefried en Gravin Alpaidis plaats namen op een praalwagen.

De Hoegaardse Gildevlaggen openden de stoet die zich naar het Monument der Gesneuvelden begaf en waar de Hoegaardse delegatie bloemen neerlegde. De vlaggen bogen neer onder het spelen van het Te Velde, de Brabançonne en de Marseillaise.

En overal in Rumigny waren weer de huizen bevestigd met de Franse en Belgische driekleur en met de kleuren van Hoegaarden en Rumigny en weer toonden de inwoners van het verzusteringsdorp hun grote en spontane gastvrijheid.

Dan ging het stoetsgewijze naar de "Mairie" voor de plechtige ontvangst. Woorden van welkom, en dank, van verzustering en vriendschap werden uitgesproken.

Aan Sylvie Patrice (eerste leerling uit het hoogste studiejaar in geschiedenis) werd door het Museum een Nobelprijs toegekend, wijl ook de historische muntkaramellen aan de Derde Leeftijd en de Jongeren werden uitgereikt. (Deze laatste was een gift van onze Konservator de heer A. Guilluy.). Een Heildronk onder de kreten van Leve Frankrijk, Leve België, Leve Hoegaarden en Leve Rumigny, besloot het officieel gedeelte.

Na het middagmaal in de nieuwe polyvalente zaal van Rumigny, greep op het voetbalveld een middeleeuws steekspel plaats, waar Ridders elkaar bekwamen en vuurspuwers optraden. Godefried en Alpaidis hadden samen met de overheid plaats genomen op het podium.

In de avond werden wij aangenaam verrast door de Tulupins, die een Cabaret-Chantant met de French-Cancan uit 1900 vertoonden. Ook de volksdansers en de Jeugd-dansers uit de Klup traden op en oogsten veel bijval. Een bal onder het thema "Franco-Belge" besloot de avond. Alleen zij die bleven overnachten weten hoe lang de French-Cancan heeft geduurd. Of waren zij misschien bedwelmd onder de invloed van de franse dranken ?

Op Maandag 8 juni kwam de car met de voetballers uit Hoegaarden toe, vergezeld van Ere-Burgemeester A. Hzytich. Zij traden in tornooi op met plaatselijke franse ploegen.

En weer werd het te Rumigny een onvergetelijke herinnering waar de gastvrijheid en de onderlinge vriendschapsbanden hoogtij vierden.

HOOG BEZOEK AAN HET MUSEUM

Op 9 mei greep in het Nieuwhuys-Museum de voor-
opening plaats van de tentoonstelling :

" 150 j. WONDERBARE BELGISCHE DYNASTIE "

Niemand minder dan de Heer Herman Liebaers, Grootmaarschalk van het Hof, woonde deze plechtigheid bij, uit dank en eerbied voor de betoonde verknochtheid aan het Vorstenhuis.

Kolonel Vanden Eede, Directeur van het Stamboek voerde het woord en schetste het beeld van onze opeenvolgende Koningen.

Het Museum schonk vervolgens aan Z.M. Boudewijn I, een stamboomfragment op perkament, waaruit Zijne afstamming uit Gravin Alpaidis van Hoegaarden blijkt.

Ook werd, via Mevrouw Mans-Lambrechts, die op 18 jarige ouderdom het wee der concentratiekampen heeft doorgemaakt, een treffende hulde gebracht aan al de slachtoffers van het Nazi-terreur.

Tot slot werden streekbieren en de historische munt-karamel Cesar aan de Koning en de Grootmaarschalk aangeboden. De Grootmaarschalk, zelf politiek gevangene van Breendonk en Tienenaar van geboorte, sprak zijn dank en vreugde uit in het Museum van Hoegaarden tegenwoordig te zijn en bleef uitzonderlijk lang in de museumtaveerne, de verschillende Hoegaardse biersoorten proeven.

Voorwaar een grote eer die aan het Museum is te beurt gevallen, want ofschoon de gemeentelijke millenniumviering onder de bescherming staat van de Koning en de Koningin, dan is het naar het Museum dat Hun Grootmaarschalk komt.

Hieronder volgt de dankwoorden van Z.M. de Koning.

DE GROOTMAARSCHALK

11 mei 1981.

Mijnheer de Voorzitter,

De Koning heeft mij ermede gelast U te danken voor de mooie stamboom, die begint met Alpaïdis van Hoegaarden en eindigt met Koning Boudewijn, alsmede voor de lokale producten die U mij, te zijner intentie, heeft overhandigd.

De Vorst heeft de presentatie van de stamboom ten zeerste geapprecieerd en ook ingezien dat het werk om tot het resultaat te komen bijzonder omvangrijk is geweest.

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om U nogmaals te danken voor de producten die U mij heeft aangeboden. Het heeft mij verheugd te vernemen dat het Hoegaardens bier opnieuw sukses kent.

Met alle achting,

Herman Liebaers.

Aan de Heer Hubert VAN NERUM,
Maquisstraat, 44,
1140 BRUSSEL.